

Budapestre vonatkozó újságcikkek

72 művelődési ház, 356 klub

Hét könyv jut minden budapestire

Az ismeretterjesztés — Mit olvasnak az emberek? — 24 filmet lát minden fővárosi egy esztendőben — Művelődési otthonok — A színházi előadások Hangversenyek

Esti körkép.
1961. dec. 20.

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

374.28

1961

Jelentés a főváros kulturális helyzetéről

Az MSZMP Budapesti Bizottsága tegnap délután a XIV. kerületi Pártbizottság székházában, több száz politikai és kulturális aktivista részvételével tárgyalta a fővárosi lakosság kulturális helyzetének kérdéseit, s a soron levő művelődési feladatokat.

Az értekezlet elnökségében a Budapesti Pártbizottság titkárain kívül helyet foglalt Orbán László, az MSZMP Központi Bizottsága tudományos és kulturális osztályának vezetője, Aczél György, a művelődésügyi miniszter első helyettese, dr. Gyalmos János, a fővárosi tanács VB-elnökhelyettese, Bugár Jánosné, a SZOT titkára és Méhes Lajos, a XIV. kerületi Pártbizottság első titkára.

Kiss Dezsőnek, az MSZMP Központi Bizottsága tagjának, a Budapesti Pártbizottság első titkárnak megnyitó szavai után Kelen Béla, a Budapesti Pártbizottság titkára számolt be Budapest kulturális fejlődéséről. Elmondotta, hogy a Budapesti Pártbizottság kezdeményezésére tizenkét bizottságból álló munkacsoport hónapokig tartó, körültekintő felmérés alapján

jelentést készített a főváros kulturális helyzetéről.

A jelentés sorra vette a kulturális élet főbb ágazatait.

Az ismeretterjesztésről

foglalkozva megállapította, hogy az előadások és a hallgatók száma kedvezően alakult. Sokféle tárgykört érintenek az előadások, amelyeknek 60 százaléka társadalomtudományi, 40 százaléka természettudományi jellegű.

Kedvelték a művészeti témák

és szemben a közgazdasági előadás is. Ezzel szemben a munkáskadémiaik elterjedtsége mellett is változatlanul több segítséget adhatna az ismeretterjesztés a munkások műszaki ismereteinek növelésében.

A könyvtárak

A budapesti könyvtárak állománya több mint 11,5 millió kötet,

minden írni-olvasni tudó emberre 7 könyv jut.

A kölcsönzött kötetek száma évenként körülbelül 11 millió. Ezt a hatalmas forgalmat a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, s a szakszervezeti könyvtárak hálózata bonyolítja le. Az elmúlt évben körülbelül öt-százalékos növekedést tapasztaltak az előző évhez viszonyítva a könyvek olvasottságában.

A kölcsönzött könyvek 81,5 százaléka szépirodalom,

ezen belül több mint 19 százalék a mai magyar írók alkotásából kerül ki. Viszonylag kicsi még az ismeretterjesztő irodalom olvasottsága, (mindössze 18,5 százalék), s a műszaki könyvtárakat is kevésbé veszik igénybe, különösen a munkásolvasók. Sok könyvtár mostoha helyiségviszonyok között működik.

Mozi

A felszabadulás óta a fővárosban új mozi nem épült, de a társadalmi mozikkal együtt így is

több filmszínház működik, mint azelőtt: 246 mozi, ebből 102 állami.

A filmek látogatóinak száma az elmúlt években lényegében nem változott, Budapesten 39-40 millió ember jár évenként moziba. Évenként 24 filmet néz meg minden budapesti írni-olvasni tudó ember. A jelentés szerint a két budapesti híradó mozi mellett ajánlatos lenne külön ismeretterjesztő filmszínház megnyitása.

A budapesti művelődési otthonokban —

72 művelődési ház és körülbelül 356 kultúrterem,

klub működik a fővárosban — több mint hatmillió látogató fordult meg 1960-ban.

A látogatók számának rohamos emelkedéséhez — 1959-ben csak négy millió látogató volt — nagymértékben hozzájárult az, hogy a korábban a nagyköz-

önség előtt zárt szakszervezeti művelődési otthonok közül 64 megnyitotta kapuit.

Az is figyelemre méltó, hogy a látogatók zöme — 70-75 százaléka — munkás és munkásfiatal.

A klubélet kialakítására sok kezdeményezés történt, s a további fejlődés különösen fontos lenne, mert ez a forma eredményesen szolgálhatja a munkahelyi kollektívák erősödését.

Színház

Nemzetközi vonatkozásban is előkelő helyet biztosít magának Budapest a színházak száma és befogadóképessége tekintetében.

Tizenhat színházban esztendőnként 13 277 ülőhely várja a nézőket.

A magyar dráma ügye változatlanul problematikus, bár számszerűleg nem lehet kifogást emelni, hiszen minden színház kötelességének tartja a magyar szerzőkkel foglalkozást. Tizenegy prózai és zenés színház három év alatt ötven új magyar darabot mutatott be. Ezek azonban — néhány kivétellel — jellegtelenek, közepes szintűek. Akad olyan is, amely kispolgári ízlést sugároz. Mindez arra utal, hogy gyenge még a színházak drámatalmasabb zene terén, beleértve a mai zenét is.

1960-ban például 690 ezer volt a hangversenyhallgatók száma.

Ebben nincs benne a hivatásos művészek és műkedvelők körműsorainak nézőszáma, továbbá a peremkerületekben rendezett hangversenyek hallgatószáma.

A legutóbbi évben a peremkerületekben már nemcsak egyes hangversenyekre, hanem bérlet-sorozatokra is sikerült közönséget biztosítani.

A beszámolóit vita követte, amelyben felszólalt Orbán László, Aczél György, dr. Gyalmos János, Sarlós István, Révész Ferenc, Nagy Richárd, Vágvölgyi Tibor, Mesterházi Lajos, dr. Telegdy-Kovács László, Maróthy János és dr. Fülöp Ferenc. A vita tanulságait belefoglalták az elfogadott határozatba.

maturgiai munkája. Nagyobb gondot kellene fordítani a szocialista országok mai drámairodalmának bemutatására. A haladó polgári írók bemutatásánál pedig a rendezésnek törekednie kell arra, hogy a színpadra állítást szocialista érzékenység hassa át. Megállapította a jelentés, hogy a fővárosi társulatok vezető színészei túlterheltek, tekintettel arra, hogy a rádió, a televízió, a filmgyártás igényeinek ellátása ugyanannyi színészre hárul, mint tíz év előtt, amikor pedig az igények kisebbek voltak. A színházak látogatottsága 1960-ban némileg csökkent. A budapesti színházak jegyei 79 százalékan a közönségszervezők útján kerülnek forgalomba. A látogatók elmaradásában kétségtelenül közrejátszik a televízió is; ugyanakkor általános tapasztalat, hogy mai témájú, színvonalas előadásoknak, valamint a kevés jó vígjátéknak igen nagy sikere van. A visszaesés ellen

jó műsorpolitikával, színvonalas előadásokkal lehet és kell küzdeni.

Képzőművészet

A képzőművészetek terén a Tanácsköztársaság évfordulójára rendezett emlékkiállítás alkotói, majd az elmúlt évi A dolgozó emberek között című tárlat a képzőművészet eszmei-szakmai fejlődéséről adott számot. A kezdeti lendület azonban még csak részben hozott eredményeket.

Nincsenek új, szocialista életünkről megfelelő, mély élményeik az alkotóknak, nehezen találják meg az új tartalomnak megfelelő kifejezési formát.

Szakmai vitákat nemigen rendeztek, s így a képzőművészek között művészeti alapfogalmakban sincs egyetértés. A képzőművészeti vásárlások nagy mozgatóerőt jelentenek, és befolyásolják a művészet tartalmi fejlődését. Ezért nagyon jelentős, hogy a tanács 1960-ban 300 000 forintos keretet létesített fővárosi vonatkozású képzőművészeti alkotások befejezésére. Sajátos jelenség viszont, hogy a vásárlások szervezésében oly komoly szerepet játszó Képcsarnok Vállalat országos forgalmából csak 15 százalék jut Budapestre. Olyan jogszabály kiadását kellene szorgalmazni, amelynek alapján hatósági úton biztosítható lenne a zug-műkereskedelem és a giccsterjesztés felszámolása.

Zene

Budapest zenei művelődése az utóbbi években jelentősen fellendült. Nagyon érdekes és örvendetes eltolódás van a tar-